

SEGÂH MAKÂMI
TEMEL BİLGİLERİ
&
TÜRK MÛSİKÎSİNDE KULLANILAN
ARANAĞMELERİ
(Fasıl Mûsıkîsi için Yardımcı)

Erdinç ÇELİKKOL

www.erdinccelikkol.com

SEGÂH MAKÂMI

(YY. ? - SEGÂH; Üçüncü yer)

* **KARARI** : Si (♩) SEGÂH

* **SEYRİ** : Karar bölgesinden

* **DİZİSİ** : Pest'ten Tiz'e: Si (♩) Segâh'ta SEGÂH 5' (S T K T),

Fa (♩) Eviç'de HİCÂZ 4' (S A₁₃ B) ile,

Re - Nevâ'da (inici) USSÂK-BEYÂTİ DİZİSİ;

Re - Nevâ'da USSÂK 4' (K S T),

Sol - Gerdâniye'de BÜSELİK 5' (T B T T) nin eklenmesiyle oluşmuştur.

NOT: Fa (♩) EVİÇ'teki HİCÂZ 4'lüsü; Aslında SEGÂH ve HÜZZÂM MAKAMLARI ile ilgili eserlerin MEYÂN Bölümlerinde zaman zaman GEÇKİ olarak kullanılmaktadır.

* **PERDELERİ** : Si (♩) Segâh'ta SEGÂH 5' Perdeleri;

Si (♩) Segâh, Çârgâh, Nevâ, Mi (♩) Dik Hisâr, Fa (♩) Eviç,

Fa (♩) Eviç'te HİCÂZ 4' Perdeleri;

Fa (♩) Eviç, Gerdâniye, Lâ (♩) Sünbûle ve Si (♩) Tiz Segâh.

Re - Nevâ'da USSÂK DİZİSİ Perdeleri;

Nevâ, Mi (♩) Dik Hisâr, Âcem, Gerdâniye,

Gerdâniye, Muhayyer, Si (♩) Sünbûle, Tiz Çârgâh ve Tiz Nevâ.

* **DONANIMI** : Si (♩) SEGÂH, Mi (♩) DİK HİSÂR ve Fa (♩) EVİÇ

* **GÜCLÜSÜ** : Re - NEVÂ

* **YEDENİ** : Lâ (♩) KÜRDÎ perdesi.

* MUHTEMEL GENİŞLEME, GEÇKİ VE ASMA KARARLARI

Si (♩) Tiz Segâh'ta;	SEGÂH'lı, (Simetrik)
Lâ - Muhayyer'de;	USSÂK'lı veya KÜRDÎ'li,
Sol - Gerdâniye'de;	RAST'lı veya BÜSELİK'li,
Fa (♩) Eviç'te;	SEGÂH'lı veya HÜZZAM'lı,
Mi (♩) Dik Hisâr'da;	NİKRİZ'li veya Mi - Hüseyin'de; KÜRDÎ'li,
Re - Nevâ'da;	BÜSELİK'li veya RAST'lı,
Do - Çârgâh'ta;	RAST'lı,
Lâ - Dügâh'ta;	USSÂK'lı,
Sol - Rast'ta;	RAST'lı,
Fa (♩) Irak'ta;	SEGÂH'lı ve HİCÂZ'lı.

* **ÖZET SEYİR** : Seyre; Karar, hattâ karar öncesi RAST perdesinden, Fa (♩) Irak perdesinde HİCÂZ'lı, ancak SEGÂH anlayışıyla başlanıp, Pest'teki Si (♩) SEGÂH Tam ve Eksik 5'lisi ile, Re - Nevâ'da ise çoğunlukla USSÂK'lı gezinilerek, Re - Nevâ perdesinde USSÂK'lı bir YARIM KARAR yapılır. Fa (♩) Eviç'te HİCÂZ ile diğer uygun geçki, genişleme ve asma kararları gösterilerek süren seyir, sonuçta; Si (♩) Segâh perdesinde SEGÂH'lı ve de genellikle Lâ (♩) YEDEN'li noktalanır.

SEGAH

AĞIR AKSAK

1 - BİMEN ŞEN

"Söndürsün yâr elinden, âşkın peymânevi"

2 - Selânikli AHMET Bey

"Divemem ben elem-i dehr ile dîlgîr olsun"

3 - BİMEN ŞEN

"Sun'da içsin yâr elinden, âşkın peymânevi"

SEGÂH - AĞIR AKSAK

4 - ZEKİ ÂRİF ATAERGİN

“Hâki-sar ettin beni çok firkâtinle nâzenin”

5 - RÜŞTÜ ERİC

“Coştu bir kez kavnıvor sinem neler taşmaz”

6 - RIDVAN LÂLE

“Aşka düşmek iptilâdır firkâti hem çok belâ”

7 - BEYLİK

SEGÂH - SENGİN SEMÂÎ

8 - Kemânî SERKİS Efendi

“Söyletme beni hâlimi tafsile girişmem”

9 - Selânikli AHMET Bey

“Mest etmek için rûhumu”

10 - SÂDÎ İŞILAY

“Ruhunda ölen nağmede sevdâ sesi varmı”

11 - ZEKİ DUYGULU

“Yattım o güzel sinede ben bir gece”

12 - BİMEN ŞEN

“Hem bezm-i safâ yan yana”

SEGÂH - SENGİN SEMÂİ

13 - BEYLİK

14 - İSAK VARON

“Kahretti beni gözlerinin”

15 - BİMEN ŞEN

“Ey bûsen seyyâle eden kalbimi”

16 - ALİ RIZA Bey

“Gözlerde tüten aşkımızı gizlevereekten”

17 - Tanbûri ALİ EFENDİ

“Sûziş-i aşk-evledi bağrım kebâb”

SEGÂH - DEVR-İ HİNDÎ

18 - Hacı ÂRİF Bey

“Gördüğüm şeb bağırmı hun evledin”

19 - ALEKO BACANOS

“Aşk-ı mes’ûdumuzu Halik’i sevdâ korusun”

20 - SÂDİK EMRE

“Bakıp ahvâli perîşânına ar evle gönül”

21 - SÂKİR AĞA

“Dîdeân sevda-feza bir suretin hayranıdır”

22 - Âdî Marko ÇOLAKOĞLU

“Gözlerin kalbime ilham ediyor sevdâvı”

SEGÂH - DEVR-İ HİNDÎ

23 - FAHRİ KOPUZ

"Nâz ile meclûb kıldın kendine dünyayı sen"

24 - Dr. SELAHATTIN İÇLİ

"Siyah gözde bin keder"

25 - YÜCEL AŞAN

"Gözlerine ümitler"

SEGÂH - DEVR-İ TURAN

26 - ERDİNÇ ÇELİKKOL

"Senden kalan nesnevi"

SEGÂH - MÜSEMMEN

27 - VEFİK ATAC

"Acz-i idrâk etmeyen benlik güder bulmaz"

28 - NEVESER KÖKDES

"Sen gidersen benim halim nice olur"

29 - NEVESER KÖKDES

"Ev serv-i naz gülsene gel handenle handan"

30 - Dr. ALÂEDDİN YAVASÇA

"Gözde her renk dilde her sonsuz şiir"

31 - Dr. SÜKRÜ SENOZAN

"Gözlerinden içti gönlüm neş'evi"

SEGÂH - MÜSEMME

32 - YÜCEL AŞAN

"Her mevsim bahçesinden goncalar dermek"

33 - Muallim İSMÂİL HAKKI Bey

"Güldü dilber aşık-ı gâm hârına"

SEGÂH - AKSAK SEMÂÎ

34 - Hacı FÂİK BEY

"Cezb-etti gönlüm"

SEGÂH - TÜRK AKSAĞI

35 - Ser-müezzîn BAHÂ Bey

“Gözlerim vollarda, ben ol şivekârı beklerim”

36 - OSMAN NÛRÎ ÖZPEKEL

“Karşımda havâlin duruyor tatlı sesinle”

37 - ZEKÎ MÛREN

“Rûhumda yine aşk bestesi var”

38 - YESÂRÎ ÂSİM ARSOY

“Sevdâ varatan gözlerini her zaman öpsem”

39 - Muallim İSMÂİL HAKKI Bey

“Vuracak sine arar gizlice tiğ-i nighin”

SEGÂH - CURCUNA

40 - HACI ÂRİF Bey

“Olmaz ilaç sine-i sâd pareme”

41 - MUZAFFER İLKAR

“Seher vakti esen rüzgar”

42 - Dr. ALÂEDDİN YAVAŞCA

“İctim alev alev hasret şarabın”

43 - Kaptanzâde ALİ RIZA Bey

“Hasta kalbimde açan”

SEGÂH - CURCUNA

44 - NEVESER KÖKDES

"Teselli gâhım oldu"

45 - GÜLTEKİN ÇEKİ

"Su karşıdan gelen dilber"

46 - DOĞAN ERGİN

"Seni gördüm seni sevdim"

47 - NEVESER KÖKDES

"Gönlümün baharı"

48 - SÂDETTİN KAYNAK

"İncecikten bir kar yağar"

SEGÂH - CURCUNA

49 - NÛRÎ HALİL POYRAZ

"Bala kekliğinem"

50 - NEVESER KÖKDES

"Bir emele bin âh çeksem"

51 - YÜKSEL KİP

"Çiçekler dağılmış yapraklar sarı"

52 - MAHMUT OĞUL

"Bugün de akşam oldu"

SEGÂH - DÜYEK ve SOFYAN

53 - ERDİNC ÇELİKKOL

"Hasretinle geçip gitti bir ömür"

54 - SÂDETTİN KAYNAK

"Ayrık vaman kelime"

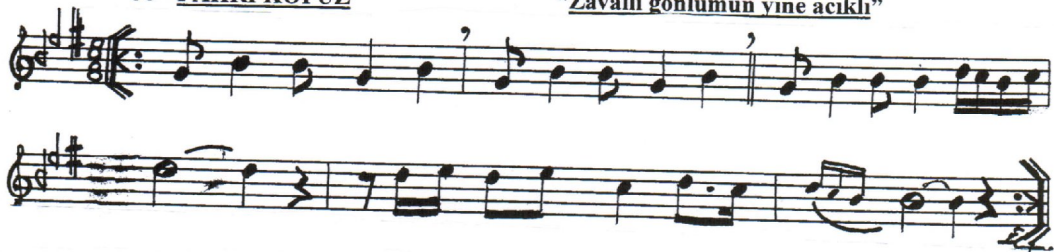
55 - NEVESER KÖKTES

"Neden sevdim"

56 - FAHRİ KOPUZ

"Zavallı gönlümün yine acıklı"

SEGÂH - DÜYEK ve SOFYAN

57 - SÂDETTİN KAYNAK

“Derman kâr eylemez”

58 - HASAN ESEN

“Ayrılık vakti geldi sevgilim güle güle”

59 - EROL SAYAN

“Aşkın o sihirli elini”

SEGÂH - DÜYEK ve SOFYAN

60 - Kaptanzâde ALİ RIZA Bey

"Gel, gitme kalmasın gözüm yollarda"

61 - ERDİNC CELİKKOL

"Gözlüğümün hapsindesin"

62 - NAMİK KEMAL AKTAN

"Alev alev bakışın rüya mıdır sarışın"

63 - EROL SAYAN

"Açılır gonca gül vâ, seni sevse bülbül vâ"

64 - SUPHİ İDRİSOĞLU

"El ele tutuşalım"

SEGÂH - DÜYEK ve SOFYAN

65 - YILMAZ KARAKOYUNLU

“Bir gizli gönül neş’esi almış gibiyim”

66 - ERDOĞAN BERKER

“Gel yine cevlân gözlüm”

67 - HACI ÂRİF BEY

“Düştü dildâr ile”

68 - ÂZERİ TÜRKÜ

“Ah o gönül hırsızı”

SEGÂH - DÜYEK ve SOFYAN

69 - SÂDETTİN KAYNAK

“Levlâ, bir özge candır”

70 - MUSTAFA MÂLAY

“Eski tat yok hiçbir yerde dert eklendi her bir”

71 - YILMAZ KARAKOYUNLU

“Göz nurlarının aktığı”

72 - ISMAIL OTENKAYA

“Dertlerim içimde hep küme küme”

SEGÂH - DÜYEK ve SOFYAN

73 - ERDİNC ÇELİKKOL

"Senin o aşk dediğin üç gün sürer"

74 - SABRİ SÜHÂ ANSEN

75 - AYDIN TEKİNDOR

"Gülüşün cana yakın"

SEGÂH - DÜYEK ve SOFYAN

76 - SÂDETTİN KAYNAK

"Bir rüzgârdır, gelir geçer sanmışım" (1)

77 - SÂDETTİN KAYNAK

"Bir rüzgârdır, gelir geçer sanmışım" (2)

78 - MÜNİR NÜREDDİN SELÇUK

"Dönülmez akşamın ufkundavız"

79 - SÂDETTİN KAYNAK

"Aşkın beni, durmaz yakar"

SEGÂH-SEMÂÎ

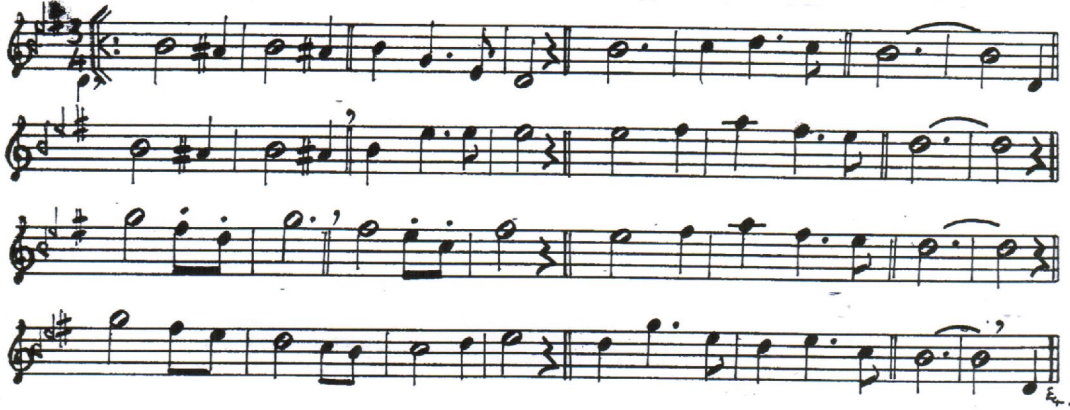
80 - NECDET TOKATLIOĞLU

"Hayat benzer bir sele"

81 - EMİN ONGAN

"Baharı okşuyor ellerim meltemlerde burcu"

82 - ÂMİR ATEŞ

"Aşkın, dikenler gibi kaldı kalbimde benim"

83 - HÜSEYİN ERBAY

"Çağ dolusu sevdim"

SEGÂH-SEMÂÎ

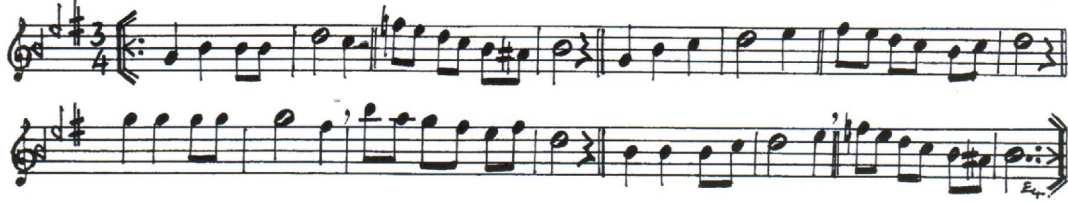
84 - YESÂRÎ ÂSİM ARSOY

“Sen gözlerinin nûrunu içtim”

85 - İRFAN ÖZBAKIR

“Mutluluğu yitirdik, suçu kaderde kaldı”

86 - NEVESER KÖKDES

“Kuş olup uçsam sevgilimin divârına”

87 - TEOMAN ÖNALDI

“İçten gelen en derin sevgilerim hep senin”

88 - ERDİNC CELİKKOL

“Ayrılık içimde derin bir vara”

SEGÂH - SEMÂÎ

89 - ÂMİRATES

"Ben seni unutmak için sevmedim"

90 - NECİP MİRKELÂMOĞLU

"Ben bir küçük cezveyim, elden ele gezmemim"

91 - TEOMAN ALPAY

"Gurbet içimde bir ok, her şey bana yabancı"

92 - ALÂATTİN ŞENSOY

"Çektiğim acıları tatmadı mecnun bile"

93 - HÜSEYİN ERBAY

"Sana bin bir özlemle döneceğim demiştin"

SEGÂH-SEMÂÎ

94 - TEOMAN ALPAY

“Sen kalbimin, mehtâbısın (*Saman yolu*)”

95 - MUSTAFA SEYRAN

“Kapat gözlerini, kimse görmesin”

96 - HAYRI YENIGUN

“Olürsem yazıktır, seni anmadan”

97 - Selânikli AHMET Bey

“İnan, inan ki ey güzel”

SEGAH - AZERI (Yürük) SEMÂİ

98 - ALİ ŞENOZAN

"Gidip te dönmeven bu yolcu"

99 - TURHAN TOPER

"Bala çiçek açar"

100 - KÂZIM NARMAN

"Al al olmuş vanakların"

101 - TURHAN TOPER

"Gece olup ay çıkanda gelesin"

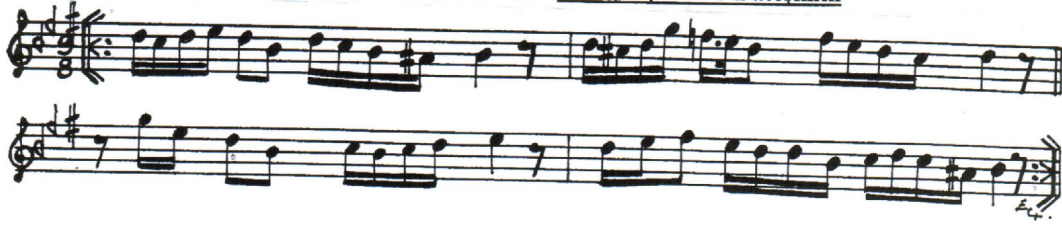
102 - SÂDUN AKSÜT

SEGÂH-AKSAK

103 - VECDİ SEYHUN

“Semâya çıktı âh-ü ateşimin”

104 - İSMÂİL HAKKI ÖZKAN

“Bazen dökülür ruhumu bir nağme sesinden”

105 - MUSTAFA TÖNGEMEN

“O volun volcusuyum hak-erivim ben o kadar”

106 - Hacı ÂRİF Bey

“Bülbül yetişir bağrımı hun etti figânın”

107 - BİLGE ÖZGEN

“Hala o vanan kalp, o açan gül”

SEGÂH - AKSAK

108 - CİNÜCEN TANRIKORUR

"Zemzemle vıkanmış duru seller gibi ak"

109 - ASTİK AĞA

110 - AKIN ÖZKAN

"Almış avdınlığı günler yüzünden"

111 - ÜMİT GÜRELMAN

"Artık o haval bahçemizin gülleri soldu"

112 - ÂRİF SÂMİ TOKER

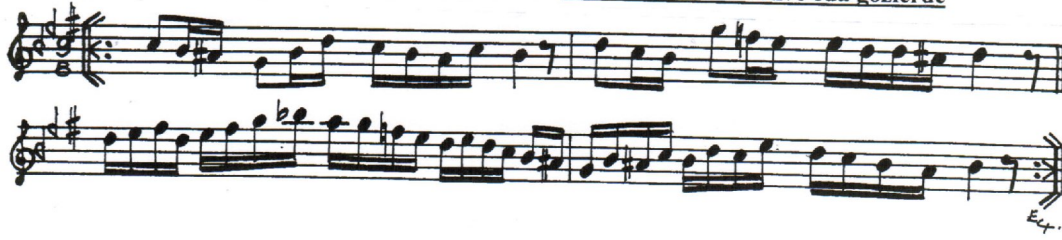
"Kaçalım dersin kaçarım seninle"

SEGÂH - AKSAK

113 - HAMDİ TOKAY

"Okunur gizli emel cilve eda gözlerde"

114 - NİHAL ELKUTUN

"Rüya kadar engin erişilmez bir emeldi"

115 - VECDİ SEYHUN

"Akşam vine ruhumdaki hicran ile yandım"

116 - Lavtacı HRİSTO

"Sûv-i Kâğıthane'de mecnun-misal"

117 - Mısırlı İBRAHİM Bey

"Seni her dem anıyorum sözlerine kanıyorum"

SEGÂH - AKSAK

118 - Dr. ALÂEDDİN YAVAŞCA

"A Efendim"

119 - VECDİ SEYHUN

"Aldatma vazıktır"

120 - AHMET RÂSİM BEY

"Benim sen nemsin ey dilber"

121 - ERDİNC ÇELİKKOL

"O beyazlar ne varışmış geline"

